

Pascal Beukers

Het begon ruim 35 jaar geleden met een vraag van West-Afrikaanse bisschoppen tijdens een bisschoppensynode over het gezin. Ze vroegen om vrijwilligers die konden helpen bij ontwikkelingsprojecten en die tegelijkertijd een christelijk getuigenis konden geven met hun leven. De Gemeenschap Emmanuel gaf een antwoord en richtte Fidesco op. Inmiddels zijn via Fidesco ruim 1100 vrijwilligers naar veertig ontwikkelingslanden geweest.

Lokale context

Bijzonder aan Fidesco is dat ze vrijwilligers voor ten minste twee jaar uitzenden naar ontwikkelingsprojecten. Op die manier wil de organisatie bijdragen aan “de volledige ontwikkeling van de mens zonder onderscheid naar religieuze, etnische of culturele verschillen”, zoals het omschreven staat op hun website. Duizenden mensen in veertig ontwikkelingslanden zijn geholpen door Fidesco. Aan de kwaliteit van de vrijwilligers stelt de organisatie wel wat eisen. Zo moeten vrijwilligers een afgeronde beroepsopleiding hebben en hun motivatie waarom ze ontwikkelingshulp willen doen duidelijk maken. De organisatie zendt alleen vrijwilligers uit die een met de organisatie overeenkomende visie hebben. Daarnaast krijgen vrijwilligers een vormingsprogramma van Fidesco waarbij de praktische, sociale en spirituele aspecten van een missie aan bod komen, zodat zij zich weten “aan te passen aan de lokale context”.

Gezinnen

De ontwikkelingshulpprojecten die Fidesco ondersteunt zijn initiatieven van lokale partners in veertig landen, zoals consultatiebureaus, vluchtelingenkampen, jongerencentra, weeshuizen en scholen. Fidesco probeert de vrijwilligers te koppelen aan projecten waar zij hun talenten, capaciteiten en competenties kunnen inzetten. Zo dragen de vrijwilligers bij aan “duurzame verbeteringen”, en “het weerbaarder maken van achtergestelde gemeenschappen”, zoals Fidesco het omschrijft. Fidesco heeft vrijwilligers met een keur aan professionele vaardigheden over de wereld uitgezonden, waaronder medici, docenten, timmerlui, maatschappelijk werkers, landbouwers en ingenieurs. Opmerkelijk is dat Fidesco ook gezinnen als vrijwilligers uitzendt.

‘Katholieke aspect’

Zo zijn Henk en Nelly Welling en hun kinderen Edward, David en Mirjam uit Nijmegen van april 2007 tot en met maart 2009 op missie geweest in Suriname. Volgens Nelly Welling hadden zij en haar man Henk al wel eens tegen elkaar de wens uitgesproken om op missie te gaan. Dat zij daadwerkelijk gingen, kwam doordat haar man Henk op een dag thuiskwam en zei: “kom, we gaan naar Afrika, laten we maar eens wat voor een ander gaan doen”, zegt Nelly. “Ja, je kan dat wel willen”, zei ik tegen Henk, maar de kinderen moeten naar school. ‘In Afrika moeten kinderen ook naar school, dus dat moet geen pro-

bleem zijn’ reageerde hij.” Ze kwamen via hun parochie in Nijmegen en de geestelijke begeleider van Henk in contact met Fidesco. Nog geen jaar later was het gezin vertrokken naar Suriname. De keuze voor Fidesco was heel bewust. Nelly: “Dat heeft te maken met het katholieke aspect van de organisatie en wij wilden vanuit een gelovig perspectief op missie, helpen op plekken waar mensen het minder hebben.” Nelly vertelt dat de contactpersoon bij Fidesco hun “buitengewoon attent” had gewezen op de leeftijd van hun oudste zoon, die toen negen was. Gezien de periode dat ze op missie wilden kon het vertrek niet te lang wachten. Na de twee jaar missie zou hun oudste zoon dan op tijd terug zijn om aan de middelbare school te beginnen. “Vanaf toen is alles in een stroomversnelling geraakt. We hebben ons huis in Nederland verhuurd en onze spullen ergens opgeslagen.” De kinderen waren vanaf het begin van het proces erbij betrokken, vertelt Nelly.

‘Dat liep dus anders’

Het gezin Welling werd door Fidesco naar Suriname uitgezonden. Nelly omdat ze arts is en Henk omdat hij toen verpleegkundige was, maar ook omdat hij ervaring had als filiaalmanager bij een supermarkt.

“Voor een verzorgingshuis vroeg de bisschop van Suriname aan Fidesco iemand met leidinggevende capaciteiten. Fidesco wil graag op een vraag die ergens leeft antwoorden, maar ze willen in principe geen leidinggevend voor twee jaar ergens heen sturen, want dat is niet goed voor de continuïteit in het land zelf. De bedoeling van de missie van Henk was om de kennis van de verzorging in dat huis op een hoger peil te brengen en niet om hem de leiding te geven over dat huis, maar dat liep dus anders en Henk werd toch directeur. Voor mij als arts was er een medische zending in het binnenland van Suriname, omdat daar hoge nood was aan medici. Surinaamse artsen vinden het vaak niet interessant om in het binnenland te werken. Er zijn relatief veel kleine gemeenschappen waardoor je veel tijd kwijt bent aan het reizen. Ik zat om de week van maandag tot en met vrijdag in het binnenland en dan weer een week en een weekend in Paramaribo, waar de kinderen naar school gingen.”

‘Blijmoedigheid’

Volgens Nelly heeft de missie hun leven als gezin veranderd. “De kinderen zijn hechter met elkaar geworden, omdat ze daar meer op elkaar aangewezen waren. Je gaat door de ervaring van daar hier ook anders tegen dingen aankijken.” Zo verbaasde Henk zich erover dat er een keer in een container met gebruikte rollators vanuit Nederland voor Suriname veel rollators bij zaten die kapot waren. “Hoewel het bij wijze van goed doel gestuurd is, kunnen ze in Suriname niets met kapotte rollators. Die belanden daar op de vuilnishoop. Er zijn geen spullen voor reparatie en recycling zoals hier kennen ze daar niet echt. Dan kun je beter geen spullen sturen. Als je iets stuurt zorg er dan voor dat het ook goed is en dat het nog een tijd meekan.”

Vrijwilligers van Fidesco pakken allerhande taken op

Boven en rechts: Henk en Nelly Welling

Wat Nelly en Henk misschien nog wel het meest blijft van hun tijd in Suriname is de blijmoedigheid van de mensen daar ondanks hun soms bittere armoede en ellende. “Hier in Nederland klagen mensen snel en veel, terwijl er niets te klagen valt. In Suriname kon het bijvoorbeeld enorm regenen waardoor huizen en straten helemaal blank stonden. Dan kwam een zuster van het verzorgingshuis waar Henk leiding gaf niet opdagen, omdat ze thuis eerst de boel moest opruimen. Ze had ook geen beltegoed om te bellen dat ze niet zou komen. Maar dat vertelde ze dan met een brede lach op haar gezicht.”

Structureel zaken aanpakken

Volgens Nelly is op missie gaan met Fidesco “een aanrader”. “Het is een heel mooie ervaring. Je moet niet zo’n klagerig type zijn en je moet wel met tegenslagen kunnen omgaan en een goed in-casserings- en relativiveringsvermogen

hebben. In die twee jaar dat we in Suriname zijn geweest hebben we echt een verschil kunnen maken. We hebben geprobeerd structureel dingen aan te pakken en te verbeteren. Ik heb geprobeerd de kennis van de gezondheidswerkers te verbeteren. En Henk heeft bijvoorbeeld toen een capabele zuster aangenomen voor het verzorgingshuis die daar nog steeds de boel runt.”

Fidesco viert op zaterdag 1 oktober haar 25-jarig bestaan met een feestelijk programma in Nijmegen. Aanvang om 14.00 uur met een H. Mis gecelebreerd door mgr. De Jong. Aansluitend zullen sprekers vertellen over missies van Fidesco. Om 18.00 uur is er een maaltijd en vanaf 20.00 uur een feestavond. Locatie: Titus Brandsma Memorial (Stijn Buysstraat 11). Kosten: € 20 p.p. Studenten € 15 p.p. Info/opgave: www.fidesco.nl, (0852) 73 17 32. Op 15 oktober organiseert Fidesco een informatiedag in Voorhout voor mensen die op missie willen gaan.

Fidesco

Fidesco (samenvoeging van Fides (geloof) en coöperatie) is een internationale katholieke ontwikkelingshulporganisatie die in 1981 door de Gemeenschap Emmanuel in Frankrijk is opgericht. De Nederlandse tak is in 1991 opgericht. In Nederland is Fidesco erkend als ANBI, waardoor giften aftrekbaar zijn van de belasting.

1980 uitzending eerste vrijwilligers (een gezin) naar het toenmalige Zaïre voor een medische missie.

1981 oprichting Fidesco Frankrijk.

1987 oprichting Fidesco Duitsland en Fidesco België

1991 oprichting Fidesco Nederland

1993 oprichting Fidesco Oostenrijk

1999 Fidesco stuurt negentig vrijwilligers uit over de wereld

2004 oprichting Fidesco Polen

2007 vrijwilligers vertrekken twee keer per jaar, elk voor- en najaar

2007 oprichting Fidesco USA en Fidesco Portugal

2009 Fidesco stuurt 160 vrijwilligers uit over de wereld

2012 Fidesco heeft 234 vrijwilligers verdeeld over dertig landen

2013 Fidesco heeft 245 vrijwilligers verdeeld over 28 landen

2014 Fidesco heeft 232 vrijwilligers verdeeld over 25 landen

2016 170 Fidesco vrijwilligers actief in 28 landen